

Certifikační systémy v lesnictví

Základní informace o certifikačních systémech v ČR

Ing. Andrea Pondělíčková

LDF MENDELU Brno

19. 11. 2013 a 21.11.2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Proč vznikl požadavek na certifikaci v lesním hospodářství ?

- Impulsem pro iniciativy směřující k zavedení certifikace lesů byla devastace tropických pralesů nadměrnou těžbou v posledních desetiletích. Principy TUH se tak staly hlavním tématem Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, která se konala v roce 1992 v Rio de Janeiro.

Mezinárodní rámec pro stanovení pravidel certifikace TUH v lesích

- V Evropě byla problematika TUH v lesích předmětem **ministerské konference v Helsinkách v roce 1993** a navazujícího jednání expertů **v roce 1996, kde byla na pořadu jednání již i problematika certifikace lesů.**
- Směrnice pro vznik dobrovolných certifikačních standardů pro TUH na provozní úrovni byly přijaty na **ministerské konferenci v Lisabonu v roce 1998.**

Co rozumíme pod pojmem certifikace TUH v lesích ?

- Za certifikaci lesů je obecně označován postup, kdy nezávislý certifikační orgán provádí na komerčním základě hodnocení, zda hospodaření v lesích je **v souladu s principy TUH**, tedy se standardy ekologickými, ekonomickými a sociálními, a v případě kladného výsledku vydává certifikát.

Certifikace spotřebitelského řetězce – C-o-C

- Tento certifikační audit je možno provádět i u spotřebitelského řetězce (chain of custody). Jeho cílem je prokázat, že certifikovaná výrobní či obchodní organizace nabízí zákazníkovi výrobky, které v průběhu celého **produkčně-spotřebitelského procesu**, tedy od lesního porostu až po konečný produkt, **splňují kvalitativní požadavky principů TUH.**

Logo jako záruka pro spotřebitele

- Zárukou, že výrobek pochází z lesů, ve kterých se hospodaří trvale udržitelným způsobem, může být logo, které je zpracovatel oprávněn aplikovat na výrobek.
- Certifikační proces tak dochází v konečné fázi k certifikaci produktu.
- Je evidentní, že certifikace lesa, ale především certifikace spotřebitelského řetězce jsou nejen nástroji podporující TUH, ale i nástroji tržními !

Certifikace jako konkurenční nástroj

- Na počátku byla obava, že se producent dřevní hmoty bude stále silněji dostávat pod tlak zpracovatelů dřeva, aby dodával do spotřebitelského řetězce surovinu z certifikovaného lesa, jejíž použití zajistí výrobcí finálního produktu větší schopnost konkurence na trhu.
- Vlastníci očekávali, že certifikace v krátké době začne vytvářet mimocelní bariéry, směřující k diskriminaci všech, kteří budou stát mimo proces certifikace.

Certifikační systémy ve světě

- Od 90-tých let minulého století se ve světě postupně vyvinulo více než 50 certifikačních systémů.
- Postupem doby se na evropském kontinentu stabilizovaly 2 certifikační systémy
  - **FSC** - Forest Stewardship Council
  - **PEFC** - Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes

Loga 2 nejrozšířenějších systémů

Certifikace PEFC v České republice

PEFC v České republice

Princip akreditace a certifikace

Certifikace spotřebitelského řetězce lesních produktů (C-o-C)

Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích (TUH)

PEFC International

Certifikace v číslech - srovnání s FSC

PEFC Česká republika

- národní řídicí orgán v ČR
- 3 členské komory
- tvůrce standardů CFCS (revize)
- certifikace TUH
- certifikace C-o-C
- licence na logo PEFC v ČR

Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR

- žadatel o regionální certifikát PEFC TUH
- vydává osvědčení o účasti v reg. certifikaci
- zajišťuje posuzování shody LH (CFCS 1003:2011)
- zajišťování sběru informací z regionu ČR
- vypracování Zprávy o stavu LH v regionu ČR

Princip akreditace a certifikace

IAF (International Accreditation Forum)

mezinárodní uskupení národních akreditačních orgánů

ČIA (Český institut pro akreditaci)

ostatní národní akreditační orgány

akreditace

PEFC CFCS Technické dokumenty

Certifikační orgány

- Bureau Veritas Certification
- Česká společnost pro jakost
- TÜV SÜD Czech Rep.
- SGS Czech Rep.
- Stavcert Praha
- BEC International
- BM Trade

Certifikované firmy v rámci C-o-C

1. písecká lesní a dřevařská, a.s.

2 MAX, s.r.o.

4-les s.r.o.

ACLESIA, spol. s r.o.

AGROFOREST a.s.

AGROP NOVA a.s.

Agrowald Rožmberk s.r.o.

ALPENEST s.r.o.

ARBOLES, s.r.o.

- **Celkem přes 230 firem**

CERTIFIKAČNÍ ORGÁN CSQ-CERT
PŘI ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO JAKOST

akreditovaný podle ČSN EN 45011:1998 Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.
a vedený pod registračním číslem V 3152

vydává

CERTIFIKÁT

shody procesu spotřebitelského řetězce lesních produktů (Chain of Custody) PEFC
s požadavky standardu PEFC Česká republika

CFCS 2002:2011

společnosti

Lesní společnost Opočno, a.s.

Kupkovo náměstí 141, 517 73 Opočno

IČ: 47452668

Předmět certifikace:

**Nákup a prodej dřevní suroviny
Těžba, přibližování a odvoz dřevní suroviny**

Aplikovaná metoda sledování původu: Metoda procentuálního podílu

Registrační číslo certifikátu: 293/C-o-C/2012

Datum prvotní certifikace: 27.01.2011

Platnost od: 31.01.2012

Platnost do: 26.01.2016

Vedoucí střediska certifikace systémů managementu a produktů:

Ing. Eliška Michálková

Certifikovaná společnost podléhá ročním dozorním certifikačním orgánem
CSQ-CERT v případě zjištění závažných nesouladů s účel požadavků standardu PEFC
Česká republika CFCS 2002:2011 může být platnost certifikátu pozastavena
nebo zrušena. Výsledky certifikace se týkají pouze předního provozování.
Tento dokument je možno reprodukovat pouze jako celek.

Místo vydání: CSQ-CERT Novotného lávka 5, 116 08 Praha 1

Technické dokumenty PEFC ČR

CFCS 1001:2011 Český systém certifikace lesů – popis

CFCS 1002:2011 Pravidla pro certifikaci hospodaření v lesích

CFCS 1003:2011 Kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích

CFCS 1004:2011 Požadavky na provádění auditů a na akreditaci certifikačních orgánů provádějících certifikaci hospodaření v lesích

CFCS 1005:2011 Požadavky na provádění certifikace a na akreditaci certifikačních orgánů provádějících certifikaci spotřebitelského řetězce lesních produktů

CFCS 2001:2011 Pravidla pro používání loga PEFC v České republice (mezinárodní dokument Rady PEFC Logo usage rules)

Mezinárodní dokumenty ISO

- ISO 9001 kvalita
- ISO 14001 životní prostředí
- ISO 27 001 bezpečnost informací
- ISO/IEC 20000-1 IT služby
- stanovení kritických bodů
- ISO/TS 16949 automobilový průmysl
- ISO 22000 / HACCP / BRC / IFS potraviny
- ISO 13485 zdravotnické prostředky

Certifikace TUH v lesích

Akreditovaný certifikační orgán

- CFCS 1002:2011 Pravidla pro certifikaci hospodaření v lesích
- CFCS 1003:2011 Kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích
- CFCS 1004:2011 Požadavky na provádění auditů a na akreditaci certifikačních orgánů provádějících certifikaci hospodaření v lesích

pozn. systémová certifikace

Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR

zájmové sdružení právnických osob

650 vydaných osvědčení o trvale
udržitelném hospodaření v lesích

1.826.356 hektarů certifikovaných lesů
(více než 70% rozlohy lesů v ČR)

držitel regionálního certifikátu TUH v lesích

Osvědčení o účasti v regionální certifikaci lesů

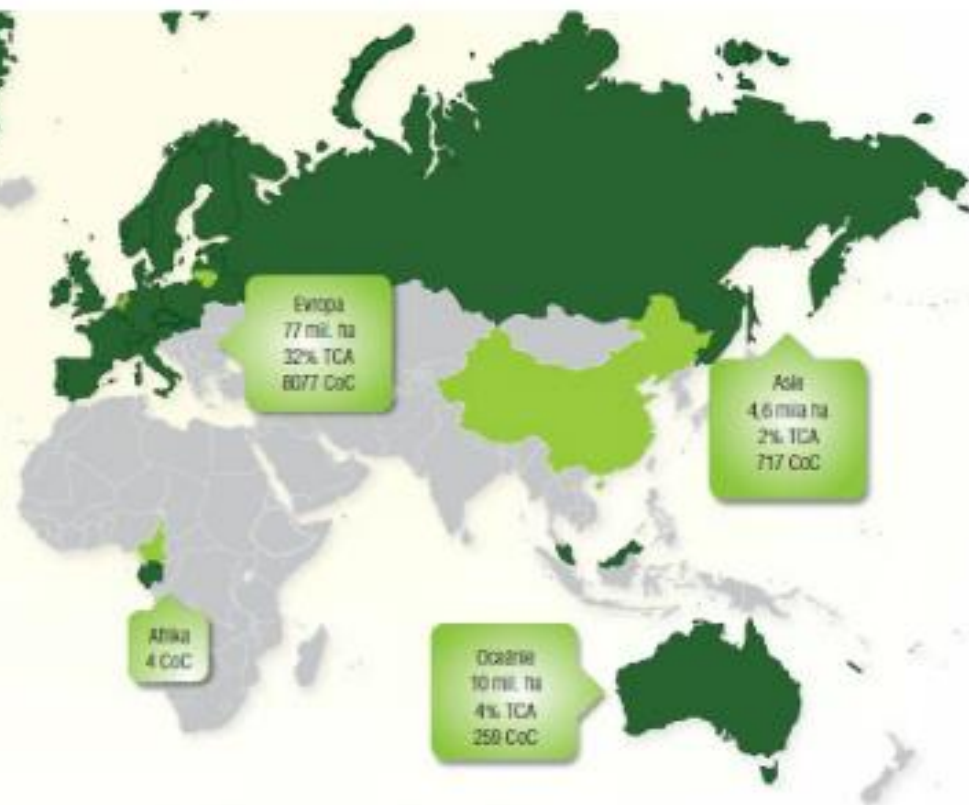
Číslo osvědčení	Fyzická / právnická osoba	IČO	LHC
330	Městys Bohdalov	00294004	Lesy městyse Bohdalov
332	Město Slatiňany	00270920	Lesy města Slatiňany
333	Zdeněk Sternberg	45127468	Český Šternberk
334	Město Zlaté Hory	00296481	Lesy Města Zlaté Hory
335	Město Černošín	00259772	Obecní lesy Černošín
336	Lesní společnost Ledeč nad Sázavou, a.s.	47452722	Město Ledeč nad Sázavou
337	Městys Trhová Kamenice	271055	Obecní lesy Trhová Kamenice
339	Obec Hrobčice	00266345	Hrobčice
340	MP Lesy spol.s r.o.	49970097	MP Lesy
341	Obec Stolany	654752	Obecní lesy Stolany
344	Obec Věšín	00243493	Obec Věšín
345	Obecní lesy Hrádek	47731460	Obecní lesy Hrádek
346	Obec Nalžovské Hory	255866	Obecní lesy Nalžovské Hory
347	Obec Zavlekov	256315	Obecní lesy Zavlekov
348	Vilémov Business Operation s.r.o.	25994565	Vilémov - Klášter
349	Plánské lesy, s.r.o.	25241141	Městské lesy Planá
351	Dvůr Lnáře, spol.s.r.o.	25161253	Dvůr Lnáře
354	Obec Krásné	270326	Obecní lesy Krásné
355	Městské lesy Vimperk s.r.o.	62497847	Město Vimperk
356	Obec Mostek	278157	Obec Mostek

**Výměry certifikovaných lesů
podle jednotlivých členských států
(k 31. 12. 2012)**

Stát	ha
Austrálie	9514708
Belgie	286050
Bілorusko	6670700
Brazílie	1297005
Česká republika	1827326
Čile	1864815
Dánsko	253660
Estonsko	897680
Finsko	21068333
Francie	5042862
Itálie	773704
Kanada (CSA)	42838123
Kanada (SFI)	70797641
Litva	1683641
Luxembursko	29938
Malajsie	4646460
Německo	7382135
Norsko	9128902
Polsko	7304356
Portugalsko	218769
Rakousko	2666534
Rusko	525594
Slovensko	1233364
Španělsko	1579860
Švédsko	7535670
Švýcarsko	40736
USA (AITFS)	10889413
USA (SFI)	24588690
Velká Británie	1298047
CELKEM	244134883

Počty vydaných CoC certifikátů

Stát	ha
Francie	2078
Německo	1514
Velká Británie	1171
Itálie	606
Španělsko	601
Nizozemsko	473
Polsko	414
USA	343
Austrálie	239
Belgie	236
Malajsie	225
Japonsko	218
Česká republika	207
...dalších 46 států	
CELKEM	9707

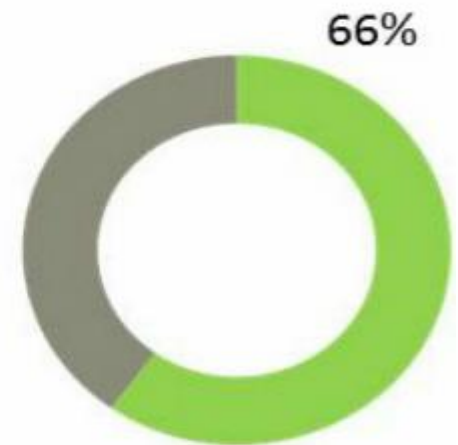
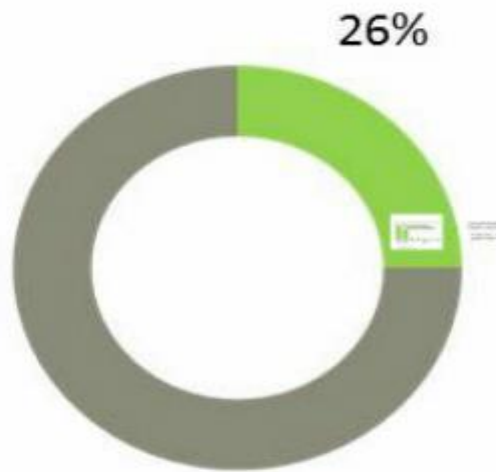
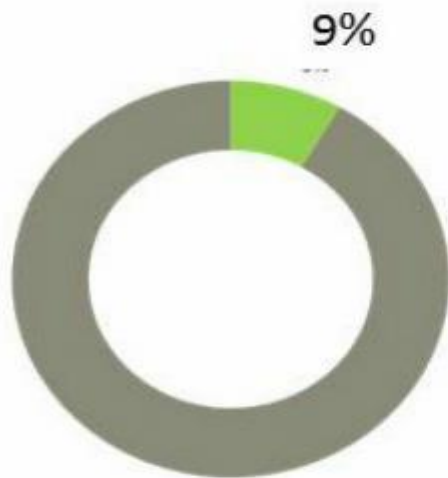
**Mezinárodní zainteresované organizace
(International Stakeholder Members)**

- APP Timber
- Association Technique Internationale des Bois Tropicaux (ATIBT)
- Building and Wood workers' International (BWI)
- Confederation of European Forest Owners (CEFO)
- Confederation of European Paper Industries (CEPI)
- Earth Focus Foundation
- European Network of Forest Entrepreneurs (ENFE)
- European Tissue Symposium (ETS)
- Fibra
- International Family Forestry Alliance (IFFA)
- Meadowstraco
- Metsä Group
- SmurfitKappa
- Slorafeno
- Union of Silviculturists of Southern Europe (USSE)

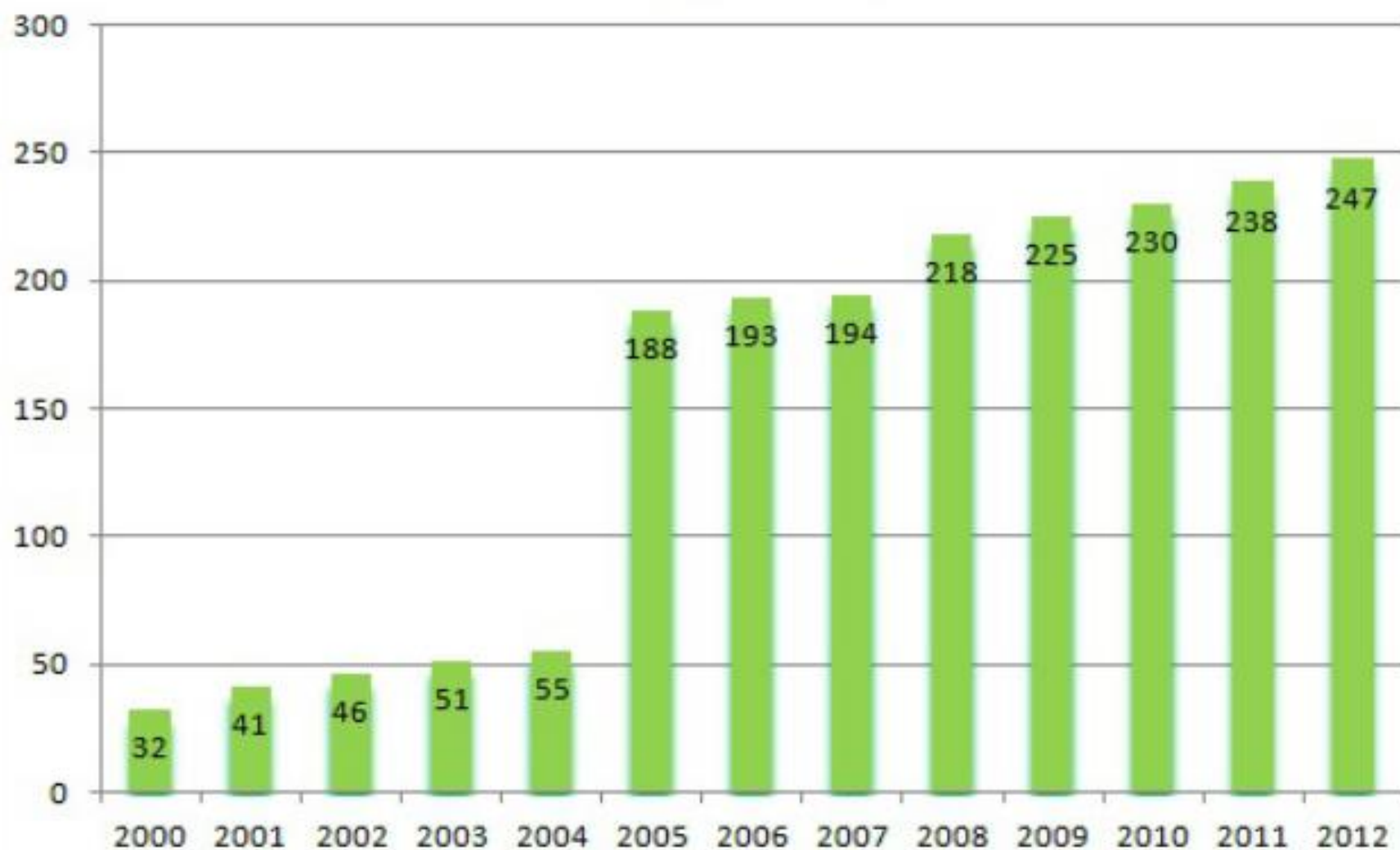
■ Členské státy s uznáním systému
■ Členské státy bez uznání systému
TCA - Celková rozloha certifikovaných lesů
CoC - Certifikáty spotřebitelského řetězce

Certifikace PEFC v celosvětovém zastoupení

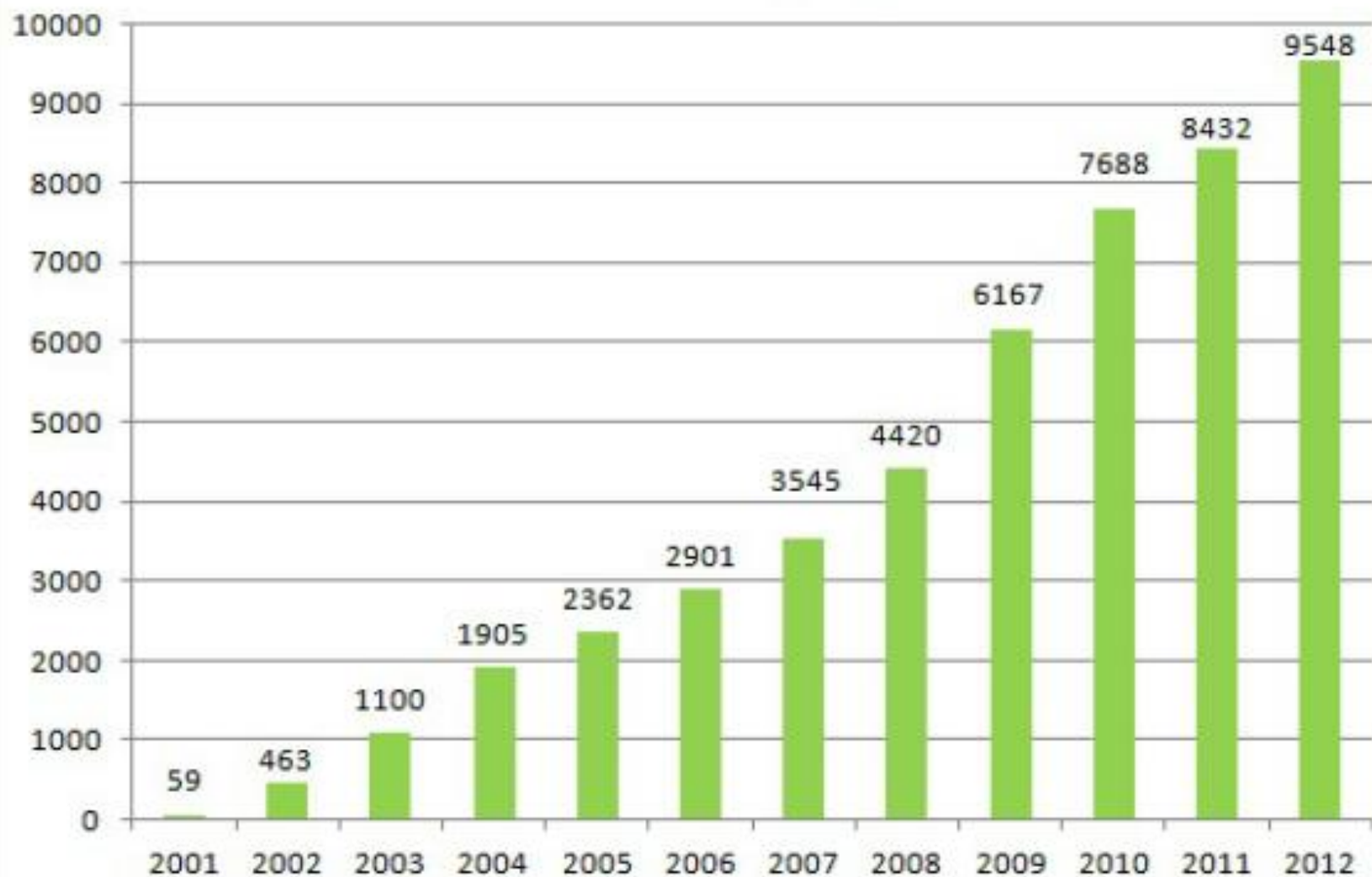
- 9% světových lesů je certifikováno
- 26% zpracovávané kulatiny je certifikováno
- 66% z této plochy je certifikováno systémem PEFC

Výměra certifikovaných lesů systémem PEFC (mil.ha)

Vývoj certifikace spotřebitelského řetězce PEFC C-o-C (ks)

Ukázky několika podob loga PEFC

86%

Certifikováno PEFC

Tento produkt pochází
z lesů obhospodařovaných
trvale udržitelným způsobem,
z recyklovaných
a kontrolovaných zdrojů

www.pefc.cz

Certifikováno PEFC

Tento produkt pochází
z lesů obhospodařovaných
trvale udržitelným způsobem,
z recyklovaných
a kontrolovaných zdrojů

www.pefc.cz

Online informace a aplikace

www.pefc.cz

www.zadatel.pefc.cz

www.logo.pefc.cz

www.produkty.pefc.cz

www.pefc4u.cz

Srovnání PEFC a FSC v základních číslech

PEFC vs. **FSC**

Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích (TUH)

International	249 mil. ha	174 mil. ha
ČR	1.826.356 ha	50.184 ha

Certifikace spotřebitelského řetězce lesních produktů (C-o-C)

International	15.965 ks	25.372 ks
ČR	207 ks	179 ks

Certifikační systém FSC

- Vznikl v roce 1993 z iniciativy zástupců mezinárodních ekologických organizací, velko- i maloobchodníků se dřevem, lesníků, dřevozpracujícího průmyslu, sdružení domorodých obyvatel, odborů a certifikačních organizací z celého světa.
- Pro svou otevřenost a transparentnost si FSC zachovává podporu nevládní ekologických a sociálně orientovaných nevládních organizací i progresivní části lesnicko-dřevařského odvětví.

Základní princip FSC

- Cílem FSC je podporovat
  - * environmentálně odpovědné,
  - * sociálně přínosné a
  - * ekonomicky životaschopné

obhospodařování lesů celého světa, a tím napomoci chránit mizející, ohrožené a devastované světové lesy.

Kdo vytváří standardy FSC?

- Mezinárodní ústředí FSC vytvořilo 10 celosvětově platných principů a 56 kritérií pro lesní hospodaření.
- Na jejich základě jednotlivé národní pobočky FSC ve spolupráci s odborníky vytvářejí národní standardy FSC, tzn. rozpracovávají tyto základní principy dle místních podmínek a požadavků.
- V zemích, kde dosud nebyl národní certifikační standard schválen, certifikují certifikační firmy na základě obecných standardů.

Situace v České republice

- Pro Českou republiku byl již národní pobočkou FSC ČR, o.s. vytvořen Český standard FSC, podle kterého se od 30. srpna 2006 certifikují lesní majetky FSC.
- Certifikaci provádí certifikační firmy, které jsou za předem jasně stanovených podmínek akreditovány ústředím FSC a jejich práce je dále pravidelně kontrolována. V současné době nabízí certifikační audity 18 akreditovaných certifikačních firem.

Ukázka uděleného certifikátu FSC

Kdo má v ČR certifikován lesní majetek systemem FSC ?

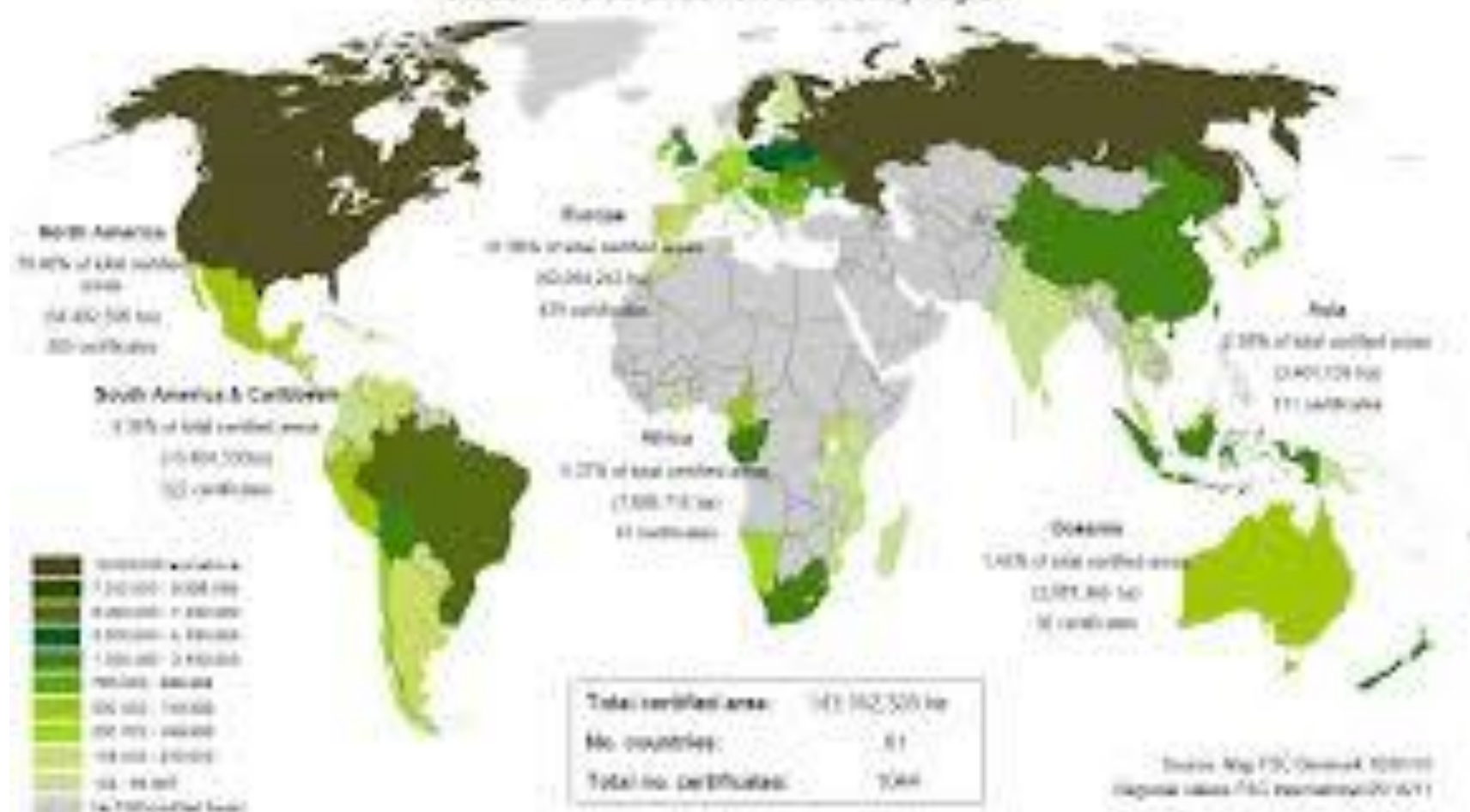
- **Lesní majetky - k 15. 1. 2013 celkem 50 184 ha**
  - **Lesy hl.města Prahy** - certifikovaná plocha - 2 738 ha
  - **Nestátní lesy Svitavsko**, certifikovaná plocha - 1 260 ha
  - **Správa KRNAP, Vrchlabí** - certifikovaná plocha - 35 649 ha
  - **Školní lesní podnik Masarykův les MENDELU, Křtiny** - certifikovaná plocha - 10 492 ha

Počet certifikovaných subjektů ve zpracovatelském řetězci

- Dřevozpracující a obchodní firmy –
ke 15. 1. 2013 **celkem 179 firem**

Global FSC certified forest area: by region

Jaká je cena za udělení certifikace FSC ?

- Cena certifikace systémem FSC se liší v závislosti na rozloze lesního majetku a výběru certifikační firmy.
- Její cena se pohybuje v rozpětí od 0.10 do 1 EUR za ha/rok.
- Cena certifikace podniků ve spotřebitelském řetězci se podle velikosti podniku může pohybovat v rozmezí 750 - 3500 EUR ročně.

K zamyšlení a diskusi na závěr....

- V čem spatřujete stále výrazný nepoměr mezi výměrou certifikovaných lesů PEFC/FSC ?
- Rozlišují již spotřebitelé v ČR certifikované výrobky?
- Kde se „rozpouštějí“ náklady na udělení certifikátu?
- Jakou formou lze výhody certifikace účinně komunikovat?